

Előfizetési ár:

Egész évre — — — 4 K.
Fél évre — — — 2 K.
Negyed évre — — — 1 K.
Egyes szám — — 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítottik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

A sóvár-szigordi fausztható csatorna. (Lonkay Antal.)
Kézi gyomlálókapa. (Juhász Mihály.)
Az erdőőr — gazdasági cseléd.
A vizsláról. (Gyulai Gy. Károly.)
Gazdasági tanácsadó: Az észszerű takarmányozásról. (Dr. Kukuljević József.) — Zöldségfélék tápláló értékéről. (bl.)
Különfélék: Olvasóinkhoz. — Jubileum. — Eljegyzés. — Baleset-biztosítás. — Nyugalombiztosítás. — Patkányok-irtása. (Dr. Kukuljević József.) — Az automobil. — Időjelzés.
Hivatalos közlemények: Erdőőrök biztosítás szempontjából nem esnek az 1907. évi XIX. t. cz. hatálya alá. — Az «Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság» magyar és osztrák vonalain nyújtott kedvezmény. — Pályázat ösztöndíjakra.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. Juczika választ. (M. Hrabovszky Julia.)

A sóvár-szigordi fausztható csatorna.

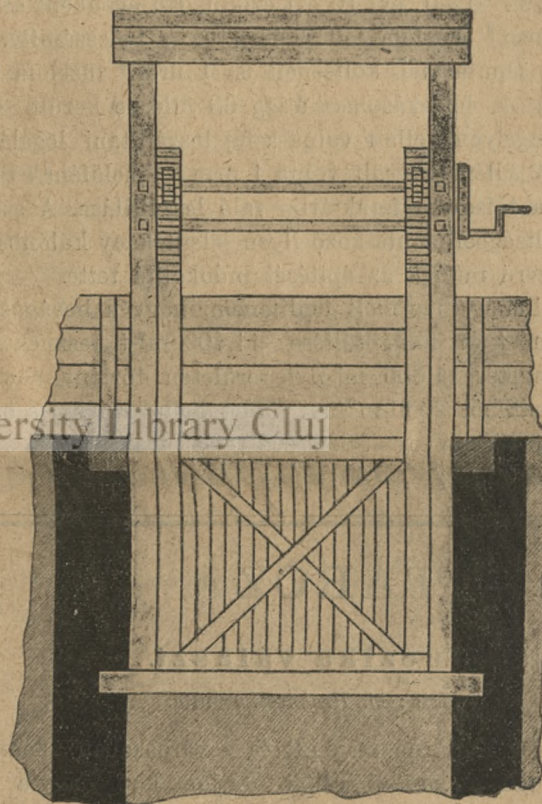
Irta: Lonkay Antal.

(Vége.)

A sikló kapuinak nyitogatása és zárogatása nagy ügyességet és erőt föltételező és eléggé veszedelmes munka. Hogy a siklón mégis lehetőleg könnyen lehessen dolgozni, a rendes fausztható végén, s illetve a sikló elején árapasztó van alkalmazva. (10. kép.)

Az árapasztónál álló munkás adott jelre az árapasztó kapuját fölemeli vagy leereszti s ezzel a siklót teljesen vízmentessé teszi, vagy a vizet és az árapasztón megakadt fát ismét a sikló csatornájába ereszti.

Az árapasztó helyén a csatorna feneke, hogy víz-átható legyen, hézagosan egymás mellé illesztett tölgy-léczezből áll. A léczezés alatt faragott kövekből épített üreg van, melyet az árapasztó csatornájától annak felhúzható kapuja zár el. Az üreg ilyen módon mindig vízzel telt, s ha az árapasztó kapuja le van eresztve, a léczfenék fölött akadálytalanul folyik a víz és úszik a fa a sikló csatornájába, de ha az árapasztó kapuját

10. kép.

fölemelik, az összes víz az árapasztó csatornáján át oldalt elfolyik, a fa az árapasztónál megakad s a sikló csatornája víztől és fától teljesen ment lesz.

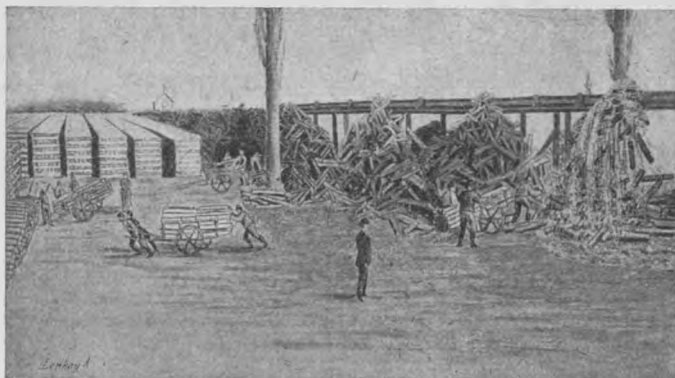
Az árapasztó igen fontos kelléke a csatornának, mert e nélkül a siklón alkalmazott munkások egyes esetekben, különösen ha erős a víz és igen sok fa úszik a sikló csatornájában, teljesen tehetetlenek lennének.

A fakidobó siklót üsztatás közben s a leúszott fa felrakásolását a 11. kép mutatja.

A munkások a sikló alatt összegyűlt fát kétkerekű taligákra rakják s azokon a kimért sorokhoz szállítják és felrakásolják.

Hogy leírásom teljesen tájékoztató legyen, álljanak meg itt a következő adatok:

Naponként a szerint, a mint kisebb-nagyobb akadá-

11. kép.

lyokkal kell megküzdeni, vagy az úsztatás akadály nélkül folyik, 500—1600 ürm.³ fa úszik le.

Az 1892—1901. évi 10 évi ciklusban évenként átlag 18.000 ürm.³ tüzelőfa lett leúsztatva, s beleszámítva a csatorna fenntartási költségeit is, 1 ürm.³ tüzelőfa leúsztatása és felrakásolása átlag 68 fillérbe került. Ha pedig tengelyen kellett volna a fát leszállítani, legalább is 1 K 60 fillérbe került volna 1 ürm.³ tüzelőfának Szigordról a tótsóvári faraktárba való leszállítása. A szállítási költségben mutatkozó ilyen jelentékeny különbség e nagyszerű műnek az építését indokoltá tette.

Végül még meg kell említenem, hogy a bevágások 10.400 m³-t, a földfeltöltések 11.400 m³-t tesznek ki, földgyenygetés 11.000 m²-nyi területen történt, a csatorna medréből 9680 m³-nyi földet kellett kiásni s összesen 10.160 m³-nyi földet kellett elfuvarozni; a tótsóvári faraktárban 3150 m³-nyi terület patakkövel, a

szigordi farakodón pedig 864 m²-nyi terület koczkakövel van burkolva, s ha mindehhez a munkához hozzáveszünk a 29 vízáteresztő, a 210 m. hosszú fakidobó sikló építési költségeit s a csatorna medrének faragott kövel, fenyőpadlódeszkával és tölgygerendával való burkolási költségeit, a mostani munkabéreket s az építési anyagoknak mostani árait alapul véve, az úsztató csatorna építési költsége jelenleg kerekszámban 230.000 korona volna.

Leirtam ezt a nagyszerű vízművet s ajánlhatom, hogy ott, a hol a víz bőven áll rendelkezésre, úgy hogy nem kell a tavaszi hóolvadásra, vagy az őszi esőzésekre várni, hanem hogy bármikor úsztatni lehessen, csak a zsilipet kell megnyitni, a hol a terepviszonyok kedvezőek, egyenletes az esés, a hol kevés és drága a fuvaros, sok és olcsó a napszámos s állandóan nagymennyiségű tüzifát kell leszállítani, építsünk úsztató csatornát; de ha az úsztató csatorna használatában csakis a hólére vagyunk utalva, ha e miatt kénytelenek vagyunk a tüzelőfát előbb az erdei rakodón, azután az állandó faraktárban összeszufolni s időelőtti romlásnak és értékcsökkenésnek kitenni, akkor úsztató csatornát ne építsünk, mert állandó vizierő nélkül az úsztató csatorna csak nyüge az egész tüzifagazdálkodásnak; a termeléssel, a szállítással nem lehet szabadon mozogni s gazdaságilag helyesen vagy nem helyesen, olcsón vagy drágán, termelni és szállítani kell, hogy tavasszal úsztatni lehessen.

Így van ez a sóvár-szigordi faúsztató csatornával is; tápláló patakjai, melyek tavasszal bőven öntik a vizet, nyáron av annyira megapadnak, hogy ősszel ritkán, csak rendkívüli esőzések alkalmával lehet úsztatni; e

TÁRCZA.

Juczika választ.

Irta: M. Hrabovszky Julia.

Az öreg Kádárné meghalt és a városkában azonnal megindultak a kombinációk. Vajjon kire hagyta az öreg asszony tekintélyes vagyonát? Mellékágról volt rokona elég; éhenkórászok, örökséglesők, apró emberek, a kiket az öreg asszony életében jószívuén segélyezett, de a kikre a vagyonát, a Kádár-vagyont mégsem hagyhatta. Ide egy Kádár kellett, Kádár, a ki továbbra is fenntartja a Kádár név tekintélyét és apró Kádárok, a jövő reménységei.

Már pedig közeli rokon csak egy Kádár volt, egy valaha nagy reményekkel nekiindult és a főváros forgatagában mihamar czélt és utat tévesztett fiatalember: Kádár Gyurka. Nagynénje vagyonára számítva, a fiatalember költségeken élt, adósságokba keveredett mihamar és az öreg asszonynak nem kis gondot okozott. Minden újabb adósság kifizetése után Kádárné megfogadta, hogy utoljára történt, de azért aztán megint csak kihúzta a fiút a binárból, minthogy nagyon szerette az «apátlan, anyátlan gyereket», — mint Gyurkát hívni szokta, — a kit ő nevelt. Kádárné bizott a fiúban, hogy idővel,

ha majd benő a fejelágya, megjavul, de Gyurka bizony továbbra is hű látogatója maradt az éjjeli mulatóknak, hű lovagja a variétés énekesnőknek és mindenféle aszszony népnek, ha szép volt a pofácskája.

«Megházasítom» — mondogatta Kádárné. Csakhogy Gyurka nem állt kötélnek.

Mikor Kádárné meghalt, az «apátlan, anyátlan gyerek» már kopasz fejű, kiélt arcú, hizásnak indult harminczöt éves férfi volt. Pesti eleganciával kiöltözve, nyirott vereses szőke bajuszszal, aszfaltbetyár nézésű barnás zöld szemekkel.

Juczika, Kádárné keresztleánya, a ki veresre sirt szemekkel szorgoskodott a halottasház ebédlőjében, hogy a nagy számmal érkezett vidéki rokonoknak legyen harapni valójuk, azonnal kiállhatatlannak találta és illetlennek, szívtelennek, a miért Gyurka ilyen szomorú alkalom daczára is megcsipkedte a fiatal leány arczát és «enni való babának» nevezte Juczikát. Gyerekkora óta nem látta a kis leányt és a tizennyolcz éves, fekete szemű, fehér bőrű Juczika üde szépsége azonnal lángba borította nagyon is hamar gyulékony szívét.

Juczika mamája, Somfayné ellenben csupa méz volt Gyurkával, valósággal udvarolt neki. Ő maga hozta rendbe Gyurka számára a vendégszobát, kedvencz ételei után tudakozódott, mert hej! nem lehet tudni! Som-

miatt az egész évi faszükségletet tavaszra igyekeznek összehalmozni. Az úsztatás útján való szállítás olcsósága is csak idő kérdése. Az Amerikába való kivándorlással megfogyott a munkaerő s az a kevés, a mi megmaradt, hovatovább drágább lesz, a munkások összehasonlításokat tesznek az amerikai munkabérekkel s igényeiket magasabbra emelik, s ha naponként 150—200 munkásnál csak 20—30 fillérrel kell a munkabéret emelni, rövid idő alatt oly magas lesz az úsztatási bér, hogy a vasuti szállítási bért is meg fogja haladni.

De nem is a mai korba való az olyan szállítási berendezés, melyet egy éven át legfeljebb hat hétig használunk. A csatorna töltésére vasutat kellene építeni s ez nemcsak lehetséges, de üdvös befektetés lenne.

A vasutépítésnél legtöbbször kerül az alépitmény; a mi esetünkben a csatorna helyén egy 11 km. hosszú, 88 éves, tehát már megállapodott alépitmény áll rendelkezésre, ennek a helyreállítása nem kerülne sokba.

A vasut, mely a közelfekvő Eperjesig lenne kiépítendő, örök időkre szóló olyan berendezkedés lenne, melynek az erdők jövedelmezésére való befolyása most hamarjában alig számítható ki, de mindenesetre olyan előnyöket jelentene a vasut építése, a melyekért áldozatot hozni érdemes.

Bemutattam írásban és képből a faúsztató csatornát, mindenki láthatja, hogy ez építési anyagaiban értékes építvány, adják hát oda a vasutépítő vállalatnak úgy, a mint áll, az egész csatornát, használja fel a vasutépítésnél, vagy értékesítse annak anyagait, adják oda a talpfákra, vasuti állomásokra s egyéb építkezésekre szükséges építőanyagokat ingyen, s az így kiadott faanyagot

fayné meg volt győződve, hogy ifjúkori kebelbarátnője, Kádárné, daczára, hogy már két év óta haragudott az öcsésére, őt kitagadni azért nem fogja, sőt nem lehetetlen, főörökösének teszi meg. Az öreg Kádárné az utóbbi időben titokzatos módon viselkedett. Sokat tanácskozott az ügyvédjével és Somfayné előtt afféleképen nyilatkozott, hogy az öregek mégis csak túljárnak a fiatalok eszén és talál ő módot, hogy Gyurkából mégis tisztességes embert faragjon.

Ha pedig Kádárné tényleg Gyurkára hagyta a vagyonát, bizonyára azzal a feltétellel tette, hogy Gyurka családot alapítson, ez esetben pedig találhatna-e jobb feleséget Juczikánál?

Somfayné kicsi nyugdíjából élő özvegy asszony volt és Kádárné segítsége nélkül bizony nyomorúságosan élt volna meg Juczikával. De Kádárné ellátta őket élelmiszerekkel, Juczikának szebb ruháit mind ő csináltatta és mindez most megszűnik, ha Juczika nem örököl semmit. De ez nem volt feltételezhető. Juczika Kádárné kedves kis keresztleánya volt... így tehát?!

Anya és leánya a legjobb reményekkel volt eltelve. A temetést követő reggelen, a végrendelet felolvasásához azonban csak Somfayné ment el; Juczika odahaza várta a hírt, szívszorogva, ő tudta miért.

Somfayné kipirult, ragyogó arccal rontott be a

takarítsák meg 10 vagy 20 éven át; kevés fog jutni egy-egy esztendőre, alig fogják megérezni s bizonyos, hogy mire a vasut építésére kiadott faanyagot megtakarították, akkorra annak értékét az erdő jobb jövedelmezése már megtérítette.

Azt hiszem, ily áldozatok mellett a vasut építése nem sok pénzbe kerülne s nem lenne kockázattal járó vállalkozás, az erdők jövedelmének emelésére pedig elhatározó befolyású lenne.

Az erdőkben járkálva s megfigyelve a természet működését, lépten-nyomon észlelhetjük a létért való küzdelmet s azt tapasztaljuk, hogy azért, mert erdeink nincsenek jó közlekedési eszközökkel feltárva s mert e miatt csak külterjesen gazdálkodhatunk, az igénytelen s a mellett értéktelenebb fanemek elnyomják, tönkreteszik a nemesebb, értékesebb fanemeket; minden lépten-nyomon érzékeny veszteségek érnek bennünket.

Kövessünk csak egy bükkállományt keletkezésétől letarolásáig. Vetővágás után a bükkösben szórványosan beékelt körisek, juharok és szilek évről-évre elvetik magvaikat s a taroló vágás után, ha a természetes felújulás sikerült, egy nagyobb mértékben körissel, juharral és szillel elegyes bükkfiatalosunk marad. Külterjes gazdálkodásnál a mindenütt megjelenő lágylombfák és a bükk lassanként elnyomják a nemesebb fanemeket, ott, a hol tömegesebben uralkodnak a lágylombfák, még a bükk is erősen megritkul; a bükknek s különösen a gyertyánnak a sarjai szélesen elterpeszkednek, s a mikor az erdő középkorát elérte, a nemesebb fanemből már csak itt-ott marad egy-egy mutatóba, a lágylombfák már nagyrésztben elöregedve kidőlnek, s a hol a sarjak sü-

lakásába, lihegett a gyors járástól és a nagy felindulástól.

— Győztünk! — mondta diadalmasan és mint egy királynő, büszkén ült le a kopott bőrdívánra.

— Mennyi? — kérdezte Juczika sápadtan az izgalomtól.

— Minden, minden! — kiáltotta az özvegy nevető szájjal.

— Minden?... és Gyurka?... Ő semmit sem kap? — kérdezte Juczika hitetlenül.

Somfayné megmagyarázta leányának a tényállást: Kádárné egész vagyonát Gyurkára hagyta, azon feltétellel, hogy Juczikát nőül vegye; ha Gyurka vonakodnék, úgy a vagyon felét kapja csak, a másik fele a többi rokoné lesz. Ha azonban Juczikán mulik, hogy Kádár felesége lehessen, úgy Gyurka csak azon esetben kapja meg az egész vagyont, ha egy éven belül, tisztességes, egészséges fiatal leányt vesz feleségül. Juczika minden esetben hater koronát kap kelengyére.

Juczika, a ki elrémülve, dobogó szívvel hallotta e híreket, az utóbbi szavaknál fellélegzett, Somfayné teli szájjal folytatta:

— De mit, az a nyomorult pár ezer korona, mikor Kádárné lesz belőled, Kádárné, hallod? Mert Gyurka a végrendelet felolvasása után oda jött hozzám, kezét

rübben állottak, a magról kelt fák kivesznek, a hol pedig a magról kelt bükkösök maradtak az uralkodók, ott a sűrűn felnyurgult fák egymást nyomják, a túlszárnyalt fák kiszáradnak s legfeljebb mint tövön száradt fák alacsony áron értékesíthetők. A mire az erdő vágható korát eléri, az állapot mit se javul s mert külterjesen gazdálkodunk, elhagyva az előkészítő vágást, mindjárt vetővágást alkalmazunk s a megritkított erdő ott, hol a fák sűrűn állottak, halomra dől, mert a sűrű állásban gyökérzete nem erősödhetett meg; az állományt, még mielőtt az erdő felújulhatott volna, tarra kell vágni s mesterségesen beerdősíteni.

Ha az erdő belsejébe vasut vezet, a tüzelőfa választékolásában szigorúbbak lehetünk; akkor a távolabbi szállítást megbíró legértékesebb faanyag nem a környéken, de a nagyobb városokban lesz értékesítve, egyéb kikészített faanyagot a közelfekvő ipartelepek és a kisebb központok használnak fel s a vidék népe, mely eddig yálogatott a fában, kénytelen lesz a csekélyebb értékűvel megelégedni. A gazdálkodás belterjessé lesz, értéke lesz a lágylombfáknak, a vékony rózsefának; áterdölés útján időszakról-időszakra a kőrist, juhart és szilt elnyomó minden egyéb fát, a sarjakat, minden beteges és rossznövésű fát kivágunk és eladunk, az áterdölésekkel átmegyünk az előkészítő vágásokba s a vetővágás után már nem dönti ki a szél a fennmaradt fákat, mert a vágásforduló végén megmaradt vaskos növésű törzsek gyökérzete a fokozatos ritkításban a széllel megküzdeni tanult. Azzal, hogy időszakról-időszakra rendszeresen áterdöltünk, nem kevesbitjük a vágásforduló végén az állomány fatömegét, mert az áterdölés útján kiszedett

fatömeg mindenkor visszapótlódik s minőségben és értékben nemcsak azzal nyer, hogy a fák vaskos növésűek lesznek, de különösen azzal, hogy a vágásforduló végén nagyrészt juhar-, kőris- és szilből álló haszofaerdőnk lesz, a melynek, mint ilyennek a felújulása is, éppen a hasznofák nagyobb tömege miatt biztosabb. Nem kell majd akkor a bükkerdőket, hogy értékek emelkedjék, jegenyefenyővel alátélepíteni, mert a kőris és juhar értékesebb a jegenyefenyőnél.

Ime a külterjes és belterjes gazdálkodás közötti különbség: az első a veszteségek, az utóbbi a nyereségek szakadatlan sorozatát nyújtja s én nem találok semmi áldozatot nagynak, ha azzal a belterjes gazdálkodást lehet biztosítani.

Hogy hány tölgyesünk esett és esik folytonosan áldozatul a külterjes gazdálkodásnak, hogy a legjobb tölgytalajokat a bükk és különösen a gyertyán foglalta és foglalja el, arról nemcsak fájdalommal, de szégyenérzettel kell megemlékezni; szégyenkezniünk kell nemcsak önmagunk, de utódaink előtt is, kik lesújtó bírálatot fognak mondani gazdálkodásunk fölött, a miért oly óriási értékeket hagytunk elpusztulni, s ha több esetben magunk is hibásak vagyunk, a főbaj mégis a jó közlekedési eszközök hiánya, a gyenge forgalom. A vasut, a jó úthálózat mint hatalmas szivőerek viszik ki a fát az erdőből, mert a fát mindig keresik, s ha könnyen megközelíthető, el is viszik.

A delnekakaszalvi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó erdők eléggé közel fekszenek Eperjes városához, s mert így élénkebb a kereslet, az országúthoz közelfekvő erdőrészekben belterjesebben lehet gazdálkodni. Itt szerez-

esőkölt és azt mondta: «Somfay néni, eljöhetek ma délután? Mert szegény jó néném végrendeletében a feltétel nekem a legkedvesebb: Juczika enniváló teremtés!»

— De mama!... — kiáltott fel Juczika megütözve, — megfeledezte, hogy már nem vagyok szabad? Szavunkat Pista bírja!

Somfayné egy pillanatra megzavarodott, de aztán annál hangosabban folytatta:

— Eh, mit! az nem számít! Gyerekség az egész. Pista az unokafivéred és különben is csak úgy bírja az én ígéretemet, ha valami jó álláshoz jut! Hol van az a jó állás? ... Hol van az olyan állás, a mi felérne a Kádár-vagyonnal!

— De én szeretem Pistát és Gyurkát gyűlölöm ... utálok! — kiáltott fel Juczika szenvedélyesen.

— Pszt! ... hogy ilyen szó ki ne jöjjön többé a szájadon, te tacsó! — szólt az anya szigorúan. — Gyurka ma délután eljön, hogy megkérje a kezdet, szívesen kell fogadnod ...

— Soha! — kiáltott fel Juczika és megeredtek a könnyei, melyek nemsokára záporoként omlottak és fuldokló zokogássá változtak.

— Mi történt? — kérdezte az e pillanatban érkező Pista, a kít a kíváncsiság hajtott ide a végrendeletet illetőleg. Juczika sirástól fuldokolva dadogta:

— Kádár Gyurka örökölt mindent ... és nőül akar venni ... a mama is akarja.

— Hogyan, néni? ... — szólt Pista felháborodva, — Juczikát nekem ígérte, Juczika az én menyasszonyom!

— Legyen eszed! — felelte Somfayné epésen. — Ha igazán szereted Juczikát, nem rontod a szerencsédét, önkényt lemondasz róla.

— Soha! — kiáltotta Pista erélyesen — soha! és legkevésbé most, mikor biztos kilátásom van jó állásra!

— Én meg hatezer koronát örököltem kelengyére! — szúrta közbe Juczika.

— Nyomoruság! — válaszolta az anya megvetően, — a te kilátásaidat megismerem, Pista, csupa légvár valamennyi!

— Most az egyszer biztos a dolog! — állította Pista hevesen — és nem tűröm, hogy az én menyasszonyomat egy olyan hirheft lumppl csak szóba is hozzák!

— Nem tűröd? Mit? ... Azt majd meglássuk, — replikált Somfayné dühösen.

És hirtelenében olyan parázs veszekedés támadt, hogy a szomszédok mind összecsedülnek, ha Juczika az ablakot hirtelenében be nem csukja. A veszekedés vége az lett, hogy az özvegy kikergette az öcscsét.

— Az én házam küszöbét ugyan át nem léped többé, te kölyök! — kiáltotta Somfayné magán kívül.

tem én tapasztalataimat, itt láttam, hogy áterdölések útján időszakról-időszakra mekkora fatömegeket lehet kihasználni és értékesíteni, mekkora növekedésnek indulnak az erdők minden egyes áterdölés után s hogy emelkedik időről-időre az erdő minősége és értéke. Ebből tudom megítélni, hogy a vasut hatalmas lendületet adna a fakihhasználásnak és fakereskedésnek.

Azzal, hogy a tüzfát tengelyen és vasuton s nem viziuton szállítanák, sokkal értékesebbé tennék, e mellett a tüzfatermelést és szállítást úgy rendezhetnék be, hogy a legjutányosabban s a leghelyesebb gazdálkodási elvek szem előtt tartásával akkor termelnének és szállítanának, a mikor a termeléssel és szállítással az erdőnek a legkevesebbet ártanának és a mikor a tüzelőfa a legértékesebb.

Ha az építendő vasut igen helyesen az eperjesi vasúti állomásig érne, az erdőgondnokság fapiacza nem Tótsóváron, de Eperjesen lenne, s innen a fát Kassára vagy Budapestre lehetne szállítani. De a vasut összeköthetné az eperjesi vasúti állomással a sóvári sófőzöt és a sóvári gőzmalmot, mely egyszersmind gőzfűrész is s lehetségessé tenné a hradovai kőbánya s aranybányai tűzálló fehéragyagbánya belterjes kihasználását és jövedelmező értékesítését; a vasut továbbá körülbelül tíz kilométernyire közelítené meg a dubniki opálbányát és a keczerpeklényi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó erdőket, melyek éppen a fafogyasztó helyektől való nagy távolság miatt nem jövedelmeznek s nem használhatók ki.

A vasut építésével tehát e vidéken nemcsak az erdőgazdaság, de a bányászat és az ipar fellendülése is bizonyon várható.

— Ne féljen! — felelte vissza Pista harciasan, — a küszöbét át nem lépem, de Juczika azért mégis az enyém lesz! Kifüstölöm én azt a kérőt!

Az özvegy megijedt Pista fenyegetésétől és távozása után más taktikát próbált: elájult.

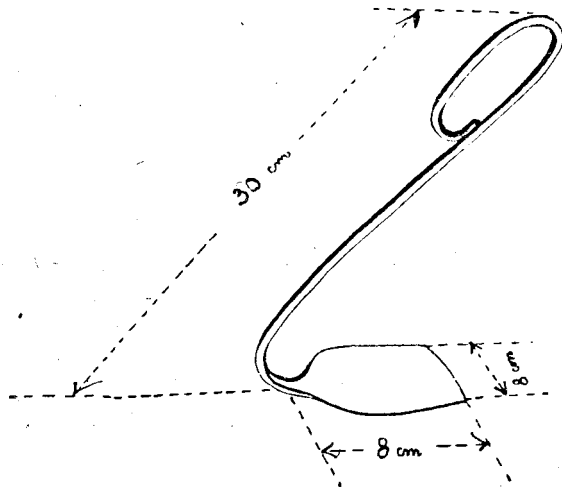
Mikor pedig az agyonijedt Juczika fellocsolta, keserves sírásban tört ki ő is. «Ezt érdemelte ő a leányától?» — jajgatott, — ezért küzdött, fáradt, dolgozott annyit, a míg felnevelte?

Elfelejtette már Juczika, mennyi küzdelmen, anyagi gondon mentek át és ha a jólelkű Kádárné nem segíti őket, meg sem tudnak élni tisztességesen! És most... a mikor végre alkalom nyílik, hogy végre ő is élvezze az életet, jólétben, gazdagságban éljen a Kádár-házban, a lánya szívtelenül meg akarja fosztani őt e jogos kárpótlástól!

Somfayné olyan szívrehatóan, meggyőzőleg beszélt, hogy Juczika szíve megesett az anyján. Hiszen nagyon szerette az édes anyját, a ki eddig soha, egyetlen szóval sem bántotta, mindenben a kedvében járt és tényleg sokat dolgozott, fáradt, nélkülözött érte. Juczika keservén dilemmába jutott: boldog lett volna, ha anyjának bebizonyíthatta volna háláját, másrészt nem tudott, nem bírt Pistáról lemondani és borzadt attól a gondolattól, hogy Kádár Gyurkát legyen.

Kézi gyomlálókapa.

A terpesi (hevesmegyei) 23 kat. holdas állami csemetekertben már második éve alkalmazunk egy kis kézi gyomlálókapat, mely a célnak minden tekintetben megfelel; ilyennek vagy ehhez hasonlóknak ismertetését még eddig szaklapjainkban nem olvastam s ez bátorít fel arra, hogy azt a mellékelt rajzban bemutassam, hogy hasonló körülmények között esetleg másutt is felhasználható legyen.

Tavaszzsal, a midőn a csemete még alig bujt ki a földből, a gyom azonban már kezd lábrakapni s a gyomlás elkerülhetetlen, rendes kapával a munkás nem tud a csemetéhez anélkül hozzáférni, hogy abban kárt ne tegyen; az esőverte kemény földből a gyomot

De Somfayné addig beszélt, sirt, könyörgött, hizelgett, hogy ne mondjon nemet, a míg Gyurkát közelebből meg nem ösmeri; nem olyan fekete az ördög, mint azt a falra festik. Gyurka megjavult, még csinos férfi, nagyon elegáns stb., hogy Juczika végre is mély sóhajjal azt mondta az anyjának:

— Nem bánom, mama, a kedvéért megpróbálom, de előre mondom, nem hiszem, hogy eredménye lesz, mert Pistán kívül, érzem, sohasem fogok más férfit szeretni!

— Dehogyan nem! Dehogyan nem! — vélte Somfayné meggyőződéssel. — A szerelem, édes leányom, nem tart örökké, így is, úgy is elmúlik és ha egyszer már vége, hej! minő jó dolog, mikor a férj gazdag!

A kérő diadalmasan, boldog arczezal állított be délután. Tetszett neki a 18 éves Juczika nagyon és legszívesebben azonnal megtartotta volna vele az esküvőjét, de meghökkent, mikor a leány komoly arcát megpillantotta és majdnem megharagudott, mikor a menyasszonya nem akarta megcsókolni.

— Mi ez? Nem így bannak egy vőlegénnyel, egy Kádár Gyurkával, a kinek minden újjára akadna feleség! Somfayné védelmébe vette a leányát:

— Türelem, Gyurka... lassabban! Nem látod, milyen félénk ez a gyerek? Megijed az még a férfi csókjától! Várd meg, míg hozzád szokik, hisz alig ismer!

kézzel kihuzni szintén nem tudja, mert gyökérzete elszakad s benmarad a földben. Oly könnyen kezelhető kis szerszám alkalmazását láttam tehát szükségesnek, mely míg egyrészt alkalmas arra, hogy a gyomot a földből gyökerestül kiszedje, másrészt pedig, hogy a csemetét megkimélje.

Erre a mellékelt rajzban bemutatott kis rövidnyelű kézi kapát szerkesztettem, mely egyszerűségénél fogva akármelyik falusi kovácsnál megcsináltatható s hasznavehetősége miatt bátran merem ajánlani; egy női munkásnak napi munkaeredménye akácznál 60 cm. sorközökkel 200—300 m², fenyőnél 25 cm. sorköz mellett 100—200 m².

A talaj lazításához használni szokott többhegyű kézi kapával szemben annyiban előnyösebb, hogy nemcsak lazítja a megkeményedett talajt, hanem a gyomot is kiszedi, míg amannál a gyom a fogak között ottmarad.

Tartósság okából a kapát vasból készítettem fanyél nélkül s a munkás szívesen használja, mert kezelése könnyű. Sulya körülbelül 25 deka; ára 70 fillér.

(«Erd. Lapok».)

Juhász Mihály,

a terpesi állami csemetekert erdőőre.

Az erdőőr — gazdasági cseléd.

Sok vitára ad okot az erdőőrök jogállása szolgálati viszonyuk tekintetében, különösen, ha a fórum forog kérdésben, a mely elé a szolgálati viszonyból eredő követeléseik per esetén viendők. Vége-hossza nincs a

hatásköri kontroverziáknak és herceze-hurczáknak, a melyek mind a két félre nézve csak kárt és költséget okoznak, egyedül azért, mert a törvény e tekintetben kellő világossággal nem intézkedik. A minisztertanács és a közigazgatási bíróság is ellentétes állásponton lévén, döntő súlylyal szólott bele a vitába legújabbban a hatásköri bíróság és kimondotta, hogy:

«Erdőőr vagy erdőszolga, tekintet nélkül arra, vajjon az erdőőri szakvizsgát és esküt letette-e, gazdasági cselédnek tekintendő és bérkövetelésének elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.»

A kérdésnek ilyenén eldöntése nézetünk szerint nem felel meg a közfelfogásnak, nem helyes és ellenkezik a miniszterium álláspontjával is. Különösen a szakvizsgázott erdőőrt senki sem tekinti cselédnek és nem felel meg a közfelfogásnak, mintha az erdőőr gazdai hatalom és fegyelem alatt állana. A hatósági jelleg is, a melylyel a fölesketett erdőőr bír, nem egyeztethető össze a cselédi minőséggel. A hatásköri bíróság álláspontjának csupán az az előnye lehet az erdőőri személyzetre, hogy panaszos ügyei közigazgatási úton, tehát gyorsabban intézhetnek el, mint a rendes bíróság útján. Ezt az előnyt azonban az érdekeltek bizonyára szívesen elengednék. Az erdőőrhöz hasonló középállású alkalmazottak szolgálati viszonyainak rendezéséhez külön törvényre volna szükség.

A határozat indokolásának lényegét itt közöljük:

«Felperes kereset nem kártérítésre, hanem erdőőri szolgálati bérének megfizetésére irányul és így erre nézve az 1907. évi XIV. t.-cz. 63. §-a alkalmazást nem

Ilyenféléképen igyekezett Somfayné Gyurkát megnyugtatni és a leányát beugratni. És Juczika hiába mondta este az anyjának:

— Nem birom ki, anyám! Nem birom!

Somfayné most már egykedvűen felelte:

— Dehogyan nem bírod ki, még meg is szereted Gyurkát, ha egyszer a férjed lesz!

Az eljegyzést három nap múlva készültek megtartani, az esküvőt három hét múlva, hamarosan, hogy Juczika ne érjen rá gondolkodni. A gyász miatt minden egészen csendben, maguk között lesz meg és Pista észre se veszi, Juczikából már Kádár Gyurkáné lett.

Pista nem mutatkozott azóta, hírt sem adhatott magáról, mert Somfayné jobban őrizte a leányát, mint a legjobb detektív. Juczika kétségbe volt esve, látta, hogy az anyja nem kegyelmez, Pista elhagyta és az anyja, Kádárral egyetemben, egyre jobban szövö körülötte a hálót és a szegény legyeeskének nincs menekvése! De igen, van egy: a halál!

— Csak gyűrűzzenek el, — gondolta szegény Juczika, — oltár elé nem visznek... inkább a folyóba ugrom.

Az eljegyzés reggelén nagy sürgés-forgás volt Somfayné házában, poroltak, tisztogattak, készültek a délutáni ozsonnára. Juczika úgy érezte, a temetésére készül. Hogyan értesítse Pistát? Mit tegyen? De az arca egy-

szerre felderült, mikor az öreg gyümölcsös asszony, a cseresznye kimérése közben levélkét csúsztatott a markába:

— A Pista úrfitól, — súgta — dugja el.

— Végre! — gondolta a szegény kis leány és szaladt a szobájába.

A jó kedve egyszerre visszatért, mikor a levelet elolvasta:

— Hej! Az a Pista okos gyerek!

— Énekelni szeretett volna örömeiben, de csak halkan dúdolni mert, nehogy az anyjának hirtelen jókedve feltűnjék.

De Somfayné a dúdolását is észrevette és elégedetten dörzsölte a kezét és szaladt a leányát megölelni:

— Igy szeretlek, Juczikám, vigan! Mondtam én mindig, hogy még meg is szereted majd a Gyurkát!

Juczika ajkán azonnal elhalt az ének... a szívébe nyilalt:

— Szegény mama, — gondolta, — ha tudná!

Mikor az ozsonna készítésével már elkészültek, Somfayné sürgette a leányát, menjen öltözködni, ő majd fölterít azalatt.

— A fehér ruhádat vedd föl, a mit a majálisra készítettett szegény keresztanyád és fehér rózsákat tűzz a hajadba a gyász miatt, gondosan öltözz fel, szép légy...

nyerhet. Az iratok szerint Sz. D. m—i lakos mint erdőszolga, vagy erdőőr 1907. évi december hó 15-től 1908. évi szeptember hó 30-áig állott a maroshévízi úrbéres birtokosságnál alkalmazásban és ezen alkalmazásából eredő hátralékos bérkövetelése iránt indított szolgálatadója ellen keresetet.

A nevezettnek ezen szolgálata azonban, tekintet nélkül arra, vajjon az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. és 38. §-ában előírt erdőőri szakvizsgát és esküt letette-e, az 1907: XLV. t.-cz. 1. §-ában minősített gazdasági cselédi szolgálat ismérveit tünteti fel, a mennyiben ezen törvényszakasznak az a meghatározása, hogy gazdasági cseléd az, a ki szerződéssel kötelezi magát, hogy valamely gazdaságban személyes és folytonos szolgálatokat bérért legalább egy hónapon át teljesít, a panaszlóra is vonatkozik.

Ha pedig az erdőőri szakvizsgát és esküt le is tette volna a panaszló és mint esküt tett erdőőr, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 40. §-a értelmében közbiztonsági közegeknek is lett volna tekintendő, ezek a körülmények sem alkalmaztatását az 1876. évi XIII. t.-cz. 3. §-ának a) pontja szerint nem minősíték, sem a szolgálatadójával szemben fennállott viszonyának lényegén, sem az érvényesíteni kívánt követelés jellegén nem változtatnának.»

A vizsláról.

Irta: Gyulai Gy. Károly.

Történeti mult szól a mellett, hogy őseink a vizslát apró vadra szelvényben-hosszában már használták.

Bizony apró vadnál ez a hűséges segítőtárs alig is nélkülözhető. Persze, igazi szereplése csak a perkussziós fegyver behozatala óta jöhet azért számításba; mind a mellett hazánkban is ősidők óta, futó- és szárnyasvadra egyaránt igénybe vették elvitázhatatlanul kiváló tulajdonságai révén.

A vizslával való vadászat sokat veszített ma már jelentőségéből. Talán, mert a divat ezt is kikezdte, de még inkább azért, mert alig-alig akad olyan vadászember, a ki vizsláit igazában nevelni tudná. A vadász «divat» terén ma inkább a «tömeges» a jelszó. Ez részben érthető is ott, a hol a vadat értékesíteni akarják.

Minél nagyobb a zsákmány, annál fényesebb a vadászat eredménye. Naponta ennyi ezer nyúl és ennyi ezer fogoly. A vadászmezársárlásnál ma Magyarországszerte ott találjuk a bécsi vadkereskedő és a vadértékesítő czégeket. Az ilyenek jelenlétében rendezett impozáns tömegmezársárlások keretében a szerény vizslavadásztársnak alig jut szerepe; holott az értelmes vizsla szakavatott kitanítása, a vérbeli vadászembernek bizonyára élvezetet szerez. Hogy sokat kell vesződni a vizsla kioktatásával, az talán a legkisebb baj; hiszen a gyerekkel is évekig elvesződik a tanító, a míg egyiket-másikat az írni-olvasás elemeire csak némileg is beoktatni képes. A fáradság tulajdonképen nem magában a kioktatás míveletében, hanem inkább egyéb előtanulmányokban összpontosul. A kioktatandó ebnek ugyanis szellemi, mondjuk értelmi tulajdonságait, előbb alaposan ki kell tanulmányozni. Ha ezekkel tisztába jöttünk, foghatunk magához a gyakorlati kioktatáshoz, persze

— Ha megterítettem, bemegyek segíteni neked!

— Nem, nem! — tiltakozott Juczika ijedten. — Jobban tudok egyedül! — És gyorsan besurrant kis szobájába, melynek egyetlen ablaka a kertre nyílt. Nagy, lombos ákác állt őrt az ablak előtt.

Somfayné még el sem készült a terítéssel, már érkeztek a vendégek, az özvegy jó barátnői, kávé-nénikék, hogy az eljegyzésnek ünnepélyesebb színezete legyen.

Juczika azonban lassan öltözködött e napon; anyja hiába kopogtatott több ízben sürgetően az ajtaján és mikor már a türelmetlen vőlegény is megérkezett és hiába kereste a nénik között menyasszonyát, Somfayné tréfálkozva mondta Gyurkának:

— Még sohasem öltözött Juczika ilyen sokáig! Hja, szép akar lenni a mai napon! Menjen, szerencsés kópé, kopogtasson az ajtaján.

Gyurka nem kérte magát, de kis idő múlva már visszatért:

— Juczika nem válaszol, az ajtaja pedig zárva van, — mondta Kádár.

— Majd kinyitja nekem! — vélte az anya és megindult leánya szobája felé.

— Nem hiszem, hogy a szobájában lenne, — vélte Gyurka, jövendőbeli anyósát követve.

— Hol lenne? — szölt Somfayné önkéntelenül és

e pillanatban rettentő gondolat villant meg az agyában: «Ha Juczika az eljegyzés elől megszökött az ablakon át?» Alacsony, földszintes ház volt, könnyen tehetete.

De nem, a szoba nem volt bezárva, mert alig tette Somfayné kezét a kilincsre, az engedett és az ajtó felnyílt. De a látvány, a mi az anya és vőlegényjelölt előtt feltárult, olyan megdöbbenő volt, hogy mindketten felkiáltottak:

Juczika szokott, egyszerű kis házi ruhájában a pam-lagon ült és egyik karjával átfogta egy szorosán mellette ülő barna ifjú nyakát. Az arca erősen ki volt pirulva az izgalomtól, talán a barna ifjú csókjaitól is, a karja reszketett kissé, de azért elszántan pillantott a belépőkre.

— Mit jelent ez? Ki ez a fiatal ember? — kérdezte Kádár Gyurka az arczából kikelve, féltékenyen.

És mielőtt még a meglepett anya egyetlen szót szólhatott volna, Juczika előre elkészülve vágta oda:

— A szeretőm! — De mintha maga is megijedt volna e szótól, az arczát Pista keblére rejtve, zavartan tette hozzá: — De nem sokára férjem lesz!

Az is lett, mert Kádár Gyurka nem tette többé a lábát özvegy Somfayné házába.

nem bottal és veréssel, hanem kizárólag csak végtelen türelemmel! Az ábécés nebuló, ha türelmetlenségünkben bottal, ütleggel kezdjük meg kioktatását, emberi elméje daczára is, az ebnél is korlátozottabbnak látszó tanítványként fog kezeink közül kikerülni. A vérbeli vizsla, ha jól beidomítottuk, azt fogja megeselekedni, a mit vele akarunk; az értelmes hű vizslának ez bizonyára a legszebb és legértékesebb vonása. Az igazi vizsla odakünn a vadászterületek rejtelmek közt állandóan éber figyelemmel fog ránk vigyázni; arra, hogy mi ügyeljünk ő reá, igazán nem lesz szükség, ha beidomítását, bevezetését ugyanannyi türelemmel, mint szakértelemmel végeztük. Ez a türelem s az állattal való tapintatos bánásmód mindvégig kíséreljünk maradjon azután addig is, a míg vizslánkkal a vadászterületek látogatói maradtunk. A ki kutyakorbácsal avagy bottal kezében vonul vizslájával vadászatokra, az elkészülhet arra, hogy vizslája segítségére nincs mit számítani! A jól bevezetett vizsla, valósággal élvezetet szerez a vadászatban. Még akkor is, a midőn vadat nem talál, precíz munkájával, a melylyel előre tör, csak örömet szerez gazdájának. Kellő bevezetés mellett nem kell a vizslát dirigálni; a távolságokat ugyancsak pontosan betartja a keresésnél mindvégig. Rossz anyag akad a vizsla közt is; ám a szakavatott ember az ilyen bestiával hamar tisztába jöhet s bizonyára lemond arról, hogy vele mezőre menjen; túl nagy tisztesség volna ez az olyan állatnál, a melyet csakugyan nem lehet patkósarokkal «kutyaság»-ra, annál kevésbé «emberség»-re tanítani!

Sokan azt tartják, hogy a vizslát, ezt az értelmes jószágot nem kell tanítani; elég, ha kivisszük a mezőre; a többit elvégzi ő maga. Igaz, hogy a vadkeresés helyes ösztöne a vizslának s a vérbeli tiszta fajú vizslával úgyszólván veleszületik; csak hogy ezt az adott jó tulajdonságot a vizslában fejleszteni, művelni, tovább fokozni kell, úgy, hogy soha se magának, hanem mindig csak gazdájának keressen! Hiába fogunk vizsláink törzsfajával, őseivel előhozakodni, sőt eldicselkedni; helytelen irányban tartott bevezetéssel, mi magunk tesszük méltatlanná a vizslát ahhoz az egyébként fényes nevű családfához, a melynek leszármazottjaként szerepel.

A vadászközönség előtt szükségtelen külön is fölemlíteni azt, hogy a vizslaszukát kevesebb fáradsággal vagyunk képesek kioktatni, mint a természeténél fogva kevésbé engedelmes kanvizslát. Az, hogy kölykezés idején a szukanak nem vehetjük hasznát, aligha jöhet számításba, hiszen koslatáskor a kanvizsla is el-elkalandozik huzamos időközön át. A vizslafajok közül ma legkedveltebbek: a két angol vizsla, ú. m. a pointer és a setter; utóbbiak közül az írlandi és a gordon-setter, a griffon és a németvizsla.

A vizslával való vadászatok mikéntje megszabja azt, hogy az elősorolt vizslafajoknak melyikét vegyük használatba.

Bármelyikről legyen is szó, sohase áldozunk időt, fáradságot és pénzt holmi koresivadékokra, hanem maradjunk a tiszta, nemes fajú vizsla mellett. Szakértő min-

dig lesz, a ki útbaigazíthat; a gyanus külsejű és viselkedésű állatot ajánlatos nyomban visszaadni, még ha anyagilag talán károsodunk is, ám legalább nem bosszankodunk az eredménytelen beidomítás keserveinek valóságos türelmi kalváriája fölött.

Gazdasági tanácsadó.

Rövatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Az észszerű takarmányozásról. (Együttal felelet F. R.-nek.) Mivel lapunk olvasóinak legtöbbje legalább egy-két tehenet tart, azt hiszem, nem végzek fölösleges munkát, ha a különben is föltett kérdésre általánosságban röviden ismertetem a helyes takarmányozást.

Alapelv, hogy minél több tejet ad a tehen, annál jobb, annál több táplálékra van szüksége. Ebből következik, hogy több rossz tejelő tehenet lehet ugyanannyi takarmányon tartani, mint a mennyit kevesebb, de jól tejelő tehen okvetlenül megkíván. Az állandóan istállózott marha egészen más takarmányozást igényel, mint az, a mely legelőre is jár. Mindjárt hozzá is teszem, hogy a legeltetés sokkal természetesebb, olcsóbb és a mellett egészségesebb is.

Jó gyepelgelő mellett semmiféle más takarmányra nincsen szükség. Itt megint áll az a tétel, hogy egy-egy legelőterületen több gyengén tejelő tehenet tarthatunk, mint jól tejelőt. Lényeges, hogy jó ivóvíz is legyen a környéken. Egy 500 kg. súlyú tehen, ha naponta 15 liter tejjel többet ad, körülbelül 75 kg. füvet legel naponta. Gyöngébben tejelő tehen kevesebb füvet is beéri. Az erdei legelő rendszerint elég jó szokott lenni. A fák árnyékában nem sül ki egyhamar a fű. De száraz vidéken okvetlenül pótolni kell a silány legelő adta táplálékot. Minél gyöngébb a legelő, annál több pótlékra van szükség. Legmegfelelőbb a zöldtakarmányok közül a here, luczerna, baltaczim, zabosbüköny. Tisztán ilyen takarmányt etetni azonban egyrészt pazarlás volna, másrészt pedig azért sem ajánlatos, mert a tehenet puffasztja. Ezért kell ezt a zöldtakarmányt $\frac{1}{3}$ rész súlyú szalmával felrázni. A csalamadé, czirok és köles nagyon kevés fehérjét tartalmaz, ezért vagy pillangós virágú takarmánnyal (here, luczerna stb.) kell keverni, vagy pedig mellette olajpogácsát vagy korpát etetni. A fejőstehénnek ugyanis mindig fehérjében dús táplálék kell, hogy elegendő tejet tudjon elválasztani. Nyáron jó gyepelgelő mellett, télen pedig réti széna és sarjú mellett semmiféle más takarmány vagy abrak nem kell. 400 kg. súlyú tehen naponta 14 kg. réti széna és sarjú mellett 10 liter tejet adhat naponta, 500 kg. súlyú tehen 17-5 kg. széna mellett legkevesebb 12 liter tejet. Ebből is látható, hogy nyáron elegendő jó fű és télen a széna teljesen elég a jól tejelő tehennek. A hegyes, erdős vidék dús legelői és kitünő kaszálói mellett így is van ez. Szárazabb vidéken, a hol kevés a széna, másként kell takarmányozni. Pl., ha tehenünk 400 kg. súlyú s naponta 7 liter tejet ad, akkor 20 kg. répát, 5 kg. luczernaszénát, 2 kg. árpa-

szalmát és 2 kg. búzapolyvát adhatunk neki; de ez még nem elég, mert ezzel csak 0-360 kg. fehérjét kap, pedig Cselkó szerint 0-70 kg. fehérjére van szüksége. Ezt a hiányt pótolni kell hüvelyes maggal, olajpogácsával vagy abrakkal; pl. naponta 1½ kg. repczepogácsával, 5 kg. kukoriczával, 4 kg. árpával, 4-5 kg. zabbal. A tehéntartás csak úgy jövedelmező igazán, ha a tej mennyisége megfelelő. Nem szabad tehát sem keveset, sem túlsokat etetni. Hogy a helyes arányt megtaláljuk, okvetlenül számítani kell. Ha tudjuk, hogy egy 400 kg. súlyú tehénnek napi 5—10 liter tejhozam mellett 0-70 kg. fehérje és 4-3 kg. keményítőérték, és 6—12 kg. szárazanyag kell, a leggyakrabban használt takarmányok pedig a következő arányban tartalmazzák ezeket az anyagokat, akkor egy kis számítással könnyű kiszámítani, miből mennyi kell.

A száraz takarmányok közül:

	száraz anyag	fehérje	keményítőérték
1 kg. réti széna	0-857	0-038	0-310
1 « vöröshere-széna	0-835	0-055	0-319
1 « luczernaszéna	0-835	0-062	0-224
1 « zabosbükköny	0-840	0-042	0-288
1 « árpaszalma	0-857	0-006	0-190
1 « zabszalma	0-857	0-010	0-170
1 « búzaszalma	0-857	0-000	0-109
1 « búzapolyva	0-840	0-009	0-243
1 « zabpolyva	0-862	0-014	0-286
1 « tengeri	0-870	0-066	0-815
1 « árpa	0-857	0-080	0-679
1 « zab	0-867	0-072	0-597
1 « bükköny	0-867	0-200	0-657
1 « búzakorpa	0-864	0-098	0-426
1 « rozskorpa	0-875	0-108	0-469
1 « repczepogácsa	0-900	0-230	0-611
1 « burgonya	0-170	0-002	0-127
1 « tarlórépa	0-085	0-002	0-046
1 « takarmányrépa	0-120	0-001	0-063

A friss zöldtakarmányok közül:

	száraz anyag	fehérje	keményítőérték
1 kg. vöröshere virágzaskor	0-20	0-018	0-09
1 « luczerna	0-24	0-015	0-08
1 « baltaczim	0-20	0-016	0-046
1 « zabosbükköny	0-175	0-014	0-074
1 « nyulszapuka	0-17	0-006	0-078
1 « csalamádé	0-18	0-006	0-09
1 « köles	0-12	0-004	0-05
1 « friss fű	0-20	0-016	0-11

Ha már most tudjuk, hogy a friss fű 1 kg.-jában van 0-016 kg. fehérje és 0-11 kg. keményítő, akkor azt is látjuk, hogy egy 400 kg. súlyú tehén naponta 60 kg. friss fű mellett 10—15 liter tejet adhat. Tessék már most kiszámítani, hogy a rendelkezésére álló legelőn körülbelül mennyi a fű. Ha a tehenre nem jutna naponta 60 kg. fű, úgy tessék a hiányt, a mi a fehérjében mutatkozik, valamilyen más tápanyaggal pótolni — a milyen éppen van, mindegy akár zöldtakarmány, akár abrak vagy korpa — hogy a fehérjemennyiség kijöjjön. A fűtermést úgy lehet kiszámítani, hogy lekaszálunk egy bizonyos területet, megmérjük a fűvet, akkor kiszámíthatjuk egy m²-re hány kg. esik, ebből azt, hogy az egész legelőnek mennyi a fűhozama s hogy hány

marha lakhatik rajta jól olyképen, hogy mire a fűvet végiglegelte, újra kezdhesse.

A borjúnevelésre vonatkozólag megjegyzem, hogy csakis jól fejlett borjút érdemes fölnevelni. Legjobb a télen vagy kora tavasszal ellett borjú, mert az már az első nyáron kijárhat a legelőre s így nemcsak, hogy gazdaságosabb a tartása, de a borjú is — mivel egész nap a friss levegőn, szabadon mozoghat — sokkal szebb és edzettebb lesz és nem lesz olyan kényes és fogékony a betegség iránt.

A borjúnak az első héten 5—6 liter tej kell; ezt ötszöri szopással tudja csak bekobelezni, mert egyszerre nem képes 1—1½ liter tejnél többet szopni. Második héten négyszer, a harmadik héten háromszor kell szoptatni a borjút; három-négyhetes korától kezdve finom szálú, jó szénát vagy sarjút is kell adni s zúzott zabot vagy lenmag-lisztet. Ha szép, erőteljes üszőt akarunk fölnevelni, ne sajnáljuk tőle a tejet s engedjük 4—5 hónapig szopni, úgy mint a svájcieziak. Tovább szoptatni fölösleges pazarlás volna. Az elválasztás fokozatos legyen. Mielőtt a borjút szopni engedjük, először egy csöcsöt kell kifejteni, néhány nap múlva kettőt, ismét pár nap múlva három csöcsöt, végül pedig már nem is kell odaengedni. De úgy is lehet a borjút választani, hogy míg eddig naponta háromszor szopott, most csak kétszer engedjük, néhány nap múlva csak egyszer, végül teljesen elvonjuk tőle a tejet. Igen lényeges dolog, hogy a borjú ne egyszerre legyen elválasztva, mert ezáltal nagyon leromlana. Elválasztás után fokozatosan legelőre kell szoktatni, úgy hogy először csak délután engedjük ki valamilyen közeli rétre, vagy más füves területre, aztán már délelőtt is; két hét múlva már kimethet az állandó legelőre. Nagyon jó, ha a borjút, de meg a tehenet is a nagy nyári forróságban éjjel is kint hagyjuk, mert akkor szívesebben legel és a legyek sem zavarnak. Nappal inkább hűs helyen lustálkodik az állat. Hogy a tehen és a borjú rossz idő ellen védelmet találjon, czélszerű valami kis olcsó akolfélt összeállítani. A borjúnak friss ivóvízre is nagy szüksége van. Ha lehet, osszuk fel a legelőt s egyszerre csak egy részen engedjük legelni, hogy a többi felújuljon. Először a borjúkat kell a forgóra eresztetni, aztán a teheneket. Jó fű mellett a borjú is szépen fejlődik mindenféle abrak nélkül.

Télen a négyhónapos 110 kg. súlyú borjúnak 2-64 kg. száraz anyagot, 0-308 kg. fehérjét, 1-617 kg. keményítőt kell adni, pl.: 1-5 kg. szénát, 0-5 kg. lenmagpogácsát és 1-1 kg. árpadarát. Három hónap múlva már kevesebb abrak, de több széna kell, úgy hogy naponta 4-16 kg. száraz anyagot, 0-368 kg. fehérjét és 2 kg. keményítőértéket kapjon, pl.: 4 kg. szénát, 0-5 kg. lenmagpogácsát és 0-3 kg. árpadarát. Télen minden borjúnak 100 napra ½—1 kg. só kell (nyalósó).

Háromszor kell etetni és pedig minden etetésnél előszörre a széna nagyobbik felét, utána az abrakot, végül a széna kisebbik felét, utána itatni s pihentetni.

Második évében 8-301 kg. száraz anyagra, 0-418 kg. fehérjére és 3-052 kg. keményítőre van szüksége a borjú-

nak; pl.: adjunk neki naponta 5½ kg. vörösherét, 7 kg. répát, 2 kg. árpaszalmát és 1½ kg. búzapolyvát.

Ilyen tartás mellett kitünő tenyészananyagot nevelhet. 2¼—2½ éves korában a taika marhát már be lehet fedeztetni. A harmadik nyarat az üsző legelőn tölti s télen kevesebb szénát, több répát és szalmát kaphat. A hasas üszőt igázni nem szabad, ellés után is csak 6—8 hétre fogjuk be, de lehetőleg csak félnapra. Ez igen jót fog tenni, teje nem lesz kevesebb s mindenestre zsírosabb, mintha az istállóban heverne. Ha a borjú anyja jó tejelő s a bika anyja is jó tejelő tehén, akkor ilyen nevelés mellett 10—15 liter napi tejhozamra biztosan számíthatunk s e mellett naponta még félnapi igaerővel is bírunk.

Dr. Kukuljevič József.

Zöldségfélék tápláló értékéről. A gyümölcsnek, különösen pedig a friss gyümölcsnek az emésztésre való kellemes és jó hatását ismerjük. A kerti veteményfélék, azaz zöldségféléknek ilyes jó tulajdonságáról is szeretnék itt egyet-mást elmondani.

A zöldségfélék tápláló értéke különösen a bennük található savak és ásványi alkatrészeknél fogva igen figyelemre méltó. Így például a kerti sósakában a sóska-sav szerepel, míg a répa és a burgonya káliban gazdagok.

Ennélfogva vasas vegyületek szintén találhatóak a zöldségfélékben és pedig legnagyobb mennyiségben a spenótban, a miért a tojás és fiatal spenót sápkórban szenvedő betegeknek igen ajánlható. Ilyenkor az igen könnyen emészthető.

A spárga a legtáplálóbb zöldségféle, mert fehérnye anyagokat tartalmaz: az asparagint.

Ilyen a sárgarépa is. Könnyen emészthető.

Néhány zöldségféle, ú. m.: a zeller, petrezselyem az emésztést elősegítik, sőt az idegekre is ingerlőleg hatnak. Mások, mint például a salátafélék, eczet-olajjal elkészítve, higitják a vért és csillapítólag hatnak az idegekre. Gyermekeknek nem való a saláta, mert különösen sok eczet jut a gyermek testébe, a mi káros hatással lehet a szervezetre.

Igen sok függ a zöldség mikénti elkészítésétől. A megfőzött zöldségnél, ha azt akarjuk, hogy zöld színét megtartsa, egy késhegynyi só adunk hozzá. Fiatal borsót és sárgarépát sohasem szabad leforrázni, mert ízét veszti.

Hogy a zöldségfélékben található tápláló anyagok hatásukat ne veszítsék, nem szabad azokat sokáig vízben főzni, hanem inkább párolni.

A fejes salátát sem jó szétszedve sokáig vízben hagyni, mert a víz az értékesebb tápláló anyagrészeket kivonja.

Látjuk tehát mindezekből, mit kell szem előtt tartanunk, ha a természet által a zöldségfélékbe juttatott jó tulajdonságokat hasznunkra és előnyünkre akarjuk kihasználni.

(bl.)

Különfélék.

Olvasóinkhoz. Felesleges reklamációk elkerülése céljából értesítjük t. olvasóinkat, hogy lapunknak ez évi 6-ik száma teljeseen elfogyott.

Jubileum. Stibinger Henrik úr, a Franklin-Társulat főszerkesztője, július hó 1-én ünnepli nyomdászágának ötven éves fordulóját, mely alkalomból a Franklin-Társulat nyomdai személyzete jubileumi ünnepélyt rendez érdemdús szaktársa tiszteletére.

Bennünket Stibinger Henrik úr jubileuma azért érdekel közelről, mert lapunk is az ő gondos munkásságának gyümölcse s az ő fáradságtalan szorgalmának és lelkiismeretes ügybuzgóságának köszönhetjük, hogy lapunkban sajtóhiba alig fordul elő és hogy lapunk mindenkor pontos időben jelenik meg.

Szívből kívánjuk, hogy az érdemes jubilans még hosszú évek során, jelenlegi rugékonyságával és fiatalos kedvével, a mi őszintén szeretett munkatársunk legyen.

Eljegyzés. Ujváry Jenő uradalmi pagonyerdész június hó 22-én jegyet váltott Körtvélyessy Sándor m. kir. erdőaltiszt leányával, Margitkával.

Balesetbiztosítás. Apáti László m. kir. erdőtanácsos, a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatal főnöke, az erdőhivatal kerületében alkalmazott 365 erdőőrt és erdőszolgát az 1900. évi XVI. t.-cz. 8. §-a alapján és 1902. évi 9895. számú m. kir. földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében Zala vármegye közigazgatási erdészeti bizottságánál baleseti biztosításra javaslatba hozta s ezáltal a 365 erdészeti alkalmazott részére a fentebb idézett törvényben megszabott baleseti segélyeket, mint ingyen gyógykezelést, egy hétnél tovább tartó munkaképtelenség idejére, 60 napon belül, napi egy korona, azontúl havi tíz korona segélyt, baleset miatti halál esetén 400 korona, ha pedig család nem maradt hátra, 100 korona segélyt biztosított, a mely körülmény úgy a biztosítottak, mint családjaik részére megnyugvásul szolgálhat, mert baleset esetén nem szorulnak kegyelemkenyérre.

Nyugdíjbiztosítás. Nagy-Juhász Béla Hunyad vármegyei és Hudvager János Zala vármegyei erdőőrök az Országos Gazdasági Munkás- és Cseléd-segélypénztár rendes tagjainak I. csoportjában két-kétszeres tagsággal nyugdíjra és balesetre biztosítottak.

Patkányok irtása. (Együttal felelet F. R.-nek.) A patkányirtás méreggel (sztrychnin, arsenicum) nagyon veszedelmes, mert a mérgezett állatok hánynak, hányadékuk pedig megmérgezi a gabonát, burgonyát vagy azt, a mi tanyájuk közelében van. Igen jó a «Ratin» is, a patkányirtó bacillus, melyet használati utasítással együtt a Laboratórium védő-oltóanyag termelésére című intézet (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 30. sz.) szállít.

Egyszerű csapda a következő: egy hordó tetejét kiütjük s középre billenő deszkát alkalmazunk; a deszka végére tegyünk pörkölt szalonnát, mézet vagy másféle erős illatú nyalánkságot. A hordót töltjük meg a deszkáig vízzel s oldalához támaszszunk egy durva, gyalulatlan deszkát, hogy azon a patkány — mihelyt a pörkölt zsír szagát megérezte — felszaladhasson. A hordó

széléről ráugrik a billenő deszkára s a jó falat felé fut, de azt el nem érheti, mert a deszka hirtelen lebillen a súly alatt s a patkány a vízbe zuhan, a hol némi vergődés után elpusztul.

Vermet is készíthetünk, úgy hogy a patkányjárás közelében ásunk egy méter mélységű vermet, a melynek alja szélesebb, mint a felső része. Oldalait sima kőlapokkal béleljük ki, hogy azon a patkány felmászni ne tudjon. A verem fenekére is kőlapot kell tenni, hogy ki ne áshassa magát. El kell benne helyezni egy magas fazekat vagy korsót s azt mindenféle erős illatú anyaggal töltjük meg. Végül az egész veremre rácsot teszünk, hogy valamilyen háziállat bele ne potyogjon. A patkány beleugrik a verembe s ott — mivel a családokhoz hozzáférni nem tud s menekülni sem bír — éhen pusztul, sőt, ha többen esnek beléje, Brehm megfigyelése szerint egymást falják fel.

Brehm azt is ajánlja, hogy maláta- és oltatlan mészkeveréket helyezünk el a patkányjárta helyeken. Ettől a csemegétől a patkány szomjas lesz, sok vizet iszik s elpusztul. Van ezenfelül még sokféle csapda is.

Elkeseredett természetes ellenségei a patkányoknak a macskák, rattler kutyák, a baglyok, hollók, menyétek, görények. Az erdésznek talán módjában volna hollót vagy baglyot fogni. Ha a patkányok a házban garázdálkodnak, szerezzünk egy jó erős macskát, ha pedig melléképületben, pl. istálló mögött, akkor megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a menyét; csakhogy, ha ilyen segítő társat veszünk igénybe, akkor a baromfiakat jól zárható, biztos helyre kell csukni, nehogy a menyét oda járkáljon csirkepecsenyére, friss tojásra.

Különbözik pedig a folytonos üldözést a patkány nem szereti s csakhamar továvándorol nyugalmasabb helyre. Ezért jó a macska; ha nem fogja is meg a patkányt, elég, ha üldözi.

(Brehm: Állatok Világa, II. kötet, 494—496. oldal.)

Dr. Kukuljevič József.

Az automobil. Az amerikai Egyesült-Államok területén 150 társaság gyártja napjainkban az automobiloikat, magában Michiganban 45 társaság van, melynek évi össztermelése 140,000 automobilt tesz ki; e társaság közül 23 Detroitban működik, melyek évenként 85,000 automobilt (150 millió korona értékben) állítanak elő. Detroitban az automobilgyárak 39,000 embernek adnak állandó munkát, míg az automobilgyártással vonatkozásban levő gyárak munkásszáma kb. 19,000, úgy hogy Detroitban 58,000 munkás, illetve (a munkások családtagjait is ideértve) 200,000 lélek anyagi sorsa az automobil piacának hullámvásárlásától függ. Ezen 58,000 munkás heti keresménye kb. 5 millió koronát tesz ki. Detroitban az automobilgyárak befektetési költsége 50 millió koronára rugott. Az ezen évben előállítandó automobiloik összára 1000 millió koronát fog kitenni. Jelenleg a detroitai előkelőbb automobilgyárak közül bármely kettő évenként 100 millió korona értékű automobil-átlatot bizonyosan termel. Detroitban a vásárló igényei teljesen kielégítődnek, mert vehet 2500

koronás kis kocsit épügy, mint a 40,000 koronás limousine-t. Az automobil-ipar Detroit városát máris egy hatalmas szálloda-várossá tette s a kereskedelem minden ágon hatalmasan megindult. Los-Angeles (Amerika) kivételével nincs a földön még egy város, melyben 1000 lakosra annyi automobil esnek, mint Detroitban.

Nálunk az automobil-gyártás már szintén szép lendületet vett s rövid időn belül Budapesten is behozzák az automobil-bérműveket, a melyeket a külföld nagyobb városaiban már évek óta nagy előszeretettel használ a közönség.

Időjelzés. A «Meteor» július hóra a következő időjelzést teszi közzé: Július havának változási napjai 3—4—5—9—11—19—21—24—25—27—28-ra esnek, melyek közül legerősebb hatásúak az 5-iki szeles, esetleg viharos, a 9-iki száraz meleg, a 19-iki szeles, változó, a 21-iki esős, esetleg zivataros, a 27-iki pedig meleg, száraz jelleggel.

Hivatalos közlemények.

Erdőőrök biztosítás szempontjából nem esnek az 1907. évi XIX. t.-cz. hatálya alá.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1910. évi november hó 30-án 82,460/VI. X. szám alatt a következő elvi határozatot hozta: «Sz. vármegye alispánjának. Munkásbiztosítási kihágással vádolt K. P. fakereskedő, kolozsvári lakos ügyében alispán úrnak 1910. évi április hó 20-ik napján 11,088/909. sz. a. hozott ítéletét, melylyel a nevezett vádlottat az I. fokú iparhatóság ítéletének helybenhagyásával, az 1907. évi XIX. t.-cz. 12. §-ába ütköző kihágás vádja alól fölmenti, panaszosnak a törvényes határidőben beadott fölebbezése következtében felülbírálat alá vettem. Ennek eredményéhez képest az idézett másodfokú iparhatósági ítéletet nemcsak a fölhozott indokoknál fogva, hanem azért is helybenhagyom, mert a hatásköri bíróság is fölmerült hatásköri összeütközés kapcsán folyó évi július hó 20-án 43. sz. a. kelt határozatával kimondotta, hogy az erdőőr gazdasági cselédnek tekintendő. Ebből is önként következik, hogy az erdőőr a biztosítás szempontjából nem az 1907. XIX. t.-cz. hatálya alá tartozik.»

Közreadjuk ezen elvi határozatot, utalva a földmívelésügyi m. kir. miniszteriumnak 1902. évi október hó 17-én 9895/VI. 3. eln. szám alatt kelt és valamennyi vármegye alispánjához és törvényhatósági város polgármesteréhez intézett rendeletére.

5002. eln. sz.

1911.

Körrendelet

valamennyi fő- és ügyosztálynak, a számvevőség igazgatójának és mindhárom csoportjának, a segédhivatali főigazgatónak és valamennyi alárendelt hatóságnak, intézetnek és közegnek.

A tényleges szolgálatban levő állami alkalmazottak az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság magyar

és osztrák vonalain (kivéve a budapesti, zimony—belgrád—pancsovai és wieni helyi vonalakat, továbbá a szerb belforgalmat Belgrád—Dubrovicza között) azt a kedvezményt élvezik, hogy a tisztviselők II. helyü egész jeggyel az első helyen, a szolgák pedig III. helyü egész jeggyel a második helyen utazhatnak.

Ezen kedvezmény az illetőknek eddig az erre hivatott hivatali felsőbbségük által igazolt kérvényükre az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatósága által egyes utazásokra kiadott igazolvány alapján vagy pedig, a mennyiben hivatali felsőbbségük által kiállított arczképes igazolvánnyal bírtak, ezen igazolvány alapján szolgáltatott ki oly módon, hogy egyszerűen váltottak II. illetve III. helyü egész jegyet és utaztak az első, illetve második helyen.

Miután az állami alkalmazottak nagy része államvasúti arczképes igazolvánnyal el van látva, az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatósága most azt az intézkedést léptette életbe, hogy az állami alkalmazottak a kedvezményt a m. kir. államvasutak által részükre kiállított arczképes igazolvány felmutatása mellett élvezhessék. Természetesen azokra nézve, a kiknek ily igazolványuk nincs, az eddigi eljárás marad érvényben.

Félreértések elkerülése végett megjegyeztetik, hogy a m. kir. államvasutak által kiállított arczképes igazolványok csakis a személyazonosság igazolására szolgálnak, tehát a társaság hajóin féláron való utazásra nem adnak igényt s hogy az állami tisztviselők családtagjai a társaság hajóin kedvezményben nem részesülnek.

Budapest, 1911 június 13-án.

A miniszter megbízásából:

Szomjas Lajos,
miniszteri tanácsos.

*

Pályázat ösztöndíjakra.

Az Országos Erdészeti Egyesület a «Bedő Abert» alapítványból két egyenkint 800 koronás ösztöndíjra hirdet pályázatot az egyesület tagsági kötelékében álló magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek olyan szegénysorsu, szorgalmas, jó előmenetelű fiai számára, kik az erdészeti pályára készülnek s szaktanulmányaikat a selmeczbányai erdészeti főiskolán szándékoznak végezni.

Részletekkel, illetőleg bővebb felvilágosítással készségesen szolgál az egyesület titkári hivatala (Budapest, V., Alkotmány-utca 6.).

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölszemes reklamációkkal a t. előzetők ne forduljanak hozzánk.

H. J. 1. Álláskeresletre vonatkozó hirdetése azért nem jelent meg lapunk 11-ik számában, mert azt a 9-ik és 10-ik számban már közöltük és mert rendszerint csak egyszer szoktuk a hirdetést díjmentesen közölni. Önnel tehát már is kivételt tet-

tünk. — 2. Ajánljuk a következő méhészeti munkákat: Kovács Antal: «A méhészetről»; ára 1 korona; kapható Nagel Ottó könyvkereskedőnél — Budapest, (VIII. Múzeum-körút 2 szám); vagy pedig Rodiczky Jenő dr.: «A méhészeti vezérfonala»; ára 50 fillér; kapható a Pátria r. t. könyvkereskedésében — Budapest, (Üllői-út 25. szám.)

D. L. Az illető címét nem tudjuk, mert levelét már megsemmisítettük s így ajánlatát nem tudjuk közvetíteni. Legjobb volna, ha erre nézve lapunkban rövid hirdetést tenne közzé, (ezt díjmentesen közöljük) talán úgy akad valaki, a ki hajlandó önnel cserélni.

K. I. Olyan magyar munkáról, a mely a fáczánok és foglyok betegségét és azok orvosserét tárgyalná, nincs tudomásunk. Alkalmilag majd hozunk erre vonatkozó ismertetést.

V. J. Hirdetését — mint előfizetőknek — díjmentesen közöljük. Minthogy azonban előfizetése június hó végével lejárt, kérjük annak megújítását.

F. R. Lapunk előbbi számából kimaradt két kérdésére a «Gazdasági tanácsadó» című rovatunkban találja meg a feleletet; a «Különfélék» rovatban pedig olvashat további adatokat a patkányok irtására nézve.

V. F. 1. Előfizetése a beküldött 2 koronával szeptember hó végéig rendezve van. — 2. Lapunk ez évi 6-ik száma már teljesen elfogyott s így azt nem küldhetjük meg.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

A vadászat és erdészet terén több évi gyakorlattal bíró, négy középiskolát végzett, szakvizsgázott erdőőr, kisebb erdőbirtok szakszerű kezelését szerény feltételek mellett olválná. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (20.)

Erdézi vagy jobb erdőőri állást keres 32 éves, róm. kath., nős egyén, ki magyarul, németül és tótul tud és a ki jó szolgálati és szakvizsga-bizonyítvánnyal rendelkezik. Az erdészeti és vadászati teendőkből (fáczántenyésztés, dúvad pusztítás stb.) jártas s jelenleg mint kezelő erdész nagyobb uradalomnál van alkalmazásban. Az állást október hó 1-én foglalhatná el. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (21.)

32 éves, katonaviselt, róm. kath., erőteljes, nős, kiscsaládú erdőaltiszt, a ki az erdőőri szakvizsgát letette, az erdészeti és vadászati teendőkből jártas, uradalomnál több év óta van alkalmazásban, uradalomnál erdőaltiszti állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (22.)

Egy a lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében szolgáló II. oszt. erdészeti altiszt családi okokból állást cserélni óhajtana egy nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében alkalmazott hasonló rangú szaktársával. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (23.)

Erdészeti altiszti állást keres 26 éves, erőteljes, r. kath. vallású, nős, szakiskolát végzett és szakvizsgázott kerületi erdőaltiszt, a ki 3 évi gyakorlati szolgálattal bír, jelenlegi állásában 3700 kat. hold erdőterület őrzésével van megbízva s a ki családi viszonyai miatt óhajtja állását változtatni. Beszél magyarul és kevésbé románul. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (24.)

HIRDETÉSEK

Három erdőőr nyerhet azonnal alkalmazást. Ajánlatok vissza nem küldendő bizonyítványmásolatokkal, igények megjelölésével «Bulesi uradalom», posta Birkis küldendők. Román nyelv tudása előny. (1.III.3.)

Keresünk

jósikatelepi erdőüzemünk részére jó megjelenésű 35 évesnél nem idősebb magyar és román nyelvet bíró erdőörököt. Ajánlatok a Kalotaszegi Erdőipar Részvénytársaság Üzemvezetősége Jósikatelep intézendők. (2.III.2.)

36073. I/B-1. 1911. sz.

Tölgy- és egyéb kemény épületi és tűzifa értékesítése tővön.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében az alább részletezett s vevő által saját költségén kihasználandó, illetőleg kitermelendő és kiszállítandó faanyagok tővön az erdőben, zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatnak.

Eladásra kerül:

I. A padurányi m. kir. erdőgondnokság ohaba-szerbászkaei erdőrészében az I. vágássorozatban kijelölt 153 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1916. években, vagyis öt év alatt kihasználandó, mintegy 6421 m³-re becsült tölgy, cser, bükk és gyertyán épületi s műszerfára, továbbá mintegy 33,667 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 153571 korona.

Bánatpénz: 15400 korona.

II. A padurányi m. kir. erdőgondnokság dubesti erdőrészében a II. vágássorozatban kijelölt 368·5 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1916. években szintén öt év alatt kihasználandó s mintegy 15,638 m³-re becsült tölgy, cser és gyertyán épületi fára, továbbá mintegy 77,498 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 306343 korona.

Bánatpénz: 30,600 korona.

III. A németgladnai m. kir. erdőgondnokság draxinyesti erdőrészében a II. vágássorozatban kijelölt 11·52 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó s mintegy 515 m³-re becsült tölgy, cser, gyertyán s bükk épületi s műszerfára s mintegy 2738 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galyfára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 13,831 korona.

Bánatpénz 1400 korona.

IV. A németgladnai m. kir. erdőgondnokság kiszurdoki erdőrészében a III. vágássorozatban kijelölt 25·70 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó s mintegy 1914 m³-re becsült tölgy, cser, gyertyán és bükk épületi s műszerfára s mintegy 9781 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 53,863 korona.

Bánatpénz: 5400 korona.

V. A németgladnai m. kir. erdőgondnokság furdiai erdőrészében a IV. vágássorozatban kijelölt 40·33 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó s mintegy 1768 m³ re becsült tölgy, cser, gyertyán és bükk épületi és műszerfára s mintegy 8304 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galyfára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 37,300 korona.

Bánatpénz: 3700 korona.

VI. A lugosi m. kir. erdőgondnokság lugosi erdőrészében az «A» gazd. osztály I. vágássorozatában kijelölt 33·7 kat holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy 2091·20 m³ tölgy, cser, valamint gyertyán épületi és műszerfára, továbbá mintegy 8164 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 69,293 korona.

Bánatpénz: 6900 korona.

VII. A lugosi m. kir. erdőgondnokság zsuresi erdőrészében a «B» gazd. osztály I. vágássorozatában kijelölt 58·6 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy 3719·21 m³ tölgy, cser, bükk valamint gyertyán épületi és műszerfára, továbbá mintegy 12,749 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 99,080 korona.

Bánatpénz: 9900 korona.

VIII. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság szendrő-szigeti erdőrészében az I. vágássorozatban kijelölt 8·00 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy 773 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy, szil, fűz és nyárfa állomány.

Kikiáltási ár: 1268 korona.

Bánatpénz 127 korona.

IX. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság dubovicszigeti erdőrészében a II. vágássorozatban kijelölt 32·75 kat. holdnyi vágásterületen az 1912., esetleg 1913. évben, vagyis egy, esetleg kettő év alatt kihasználandó mintegy 4388 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy, szil, fűz és nyárfa állomány.

Kikiáltási ár: 10,740 korona.

Bánatpénz 1074 korona.

X. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság závojszka-szigeti erdőrészében a III. vágássorozatban kijelölt 4·70 kat. holdnyi vágásterületen 1912. évben kihasználandó mintegy 921 ürm³ tölgy, szil, nyár- és fűzfa vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 2474 korona.

Bánatpénz 247 korona.

XI. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Osztrova-sziget északi részében a IV. vágássorozat 10. sz. erdőrészletében kijelölt 69·10 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1914. években, vagyis 3 év alatt kihasználandó mintegy 349 m³ tölgy épületi és műszerfára, továbbá mintegy 16,267 ürm³ tölgy, szil, fűz és nyár vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 48,374 korona.

Bánatpénz: 4840 korona.

XII. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Osztrova-sziget északi részében a IV. vágássorozat 17. sz. erdő-

részletében kijelölt 30·20 kat. holdnyi vágásterületen az 1912., esetleg az 1913. évben, vagyis egy, esetleg kettő év alatt kihasználandó mintegy 6 m³ tölgy és szil épületi és műszerfára, továbbá mintegy 6217 ürm³ tölgy, szil, fűz és nyár vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 13,966 korona.

Bánatpénz: 1400 korona.

XIII. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Osztrovasziget déli részében az V. vágássorozatban kijelölt 92·20 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1915. években, vagyis négy év alatt kihasználandó mintegy 8376 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy-, szil-, fűz- és nyárfaállomány.

Kikiáltási ár: 14,832 korona.

Bánatpénz: 1480 korona.

XIV. A pancsovai m. kir. erdőgondnokság Szrednó prudnyákszigeti erdőrészében a VI. vágássorozatban kijelölt 64·00 kat. holdnyi vágásterületen 1912—1914. években, vagyis három év alatt kihasználandó mintegy 4967 ürm³ hasáb, dorong és galy tűzifára becsült tölgy-, szil-, fűz- és nyárfaállomány.

Kikiáltási ár: 9337 korona.

Bánatpénz: 934 korona.

Az írásbeli ajánlatok minden vágásra külön-külön, de egy ajánlati űrlapon teendők s legkésőbb 1911. évi július hó 4-én délutáni 5 óráig mutatandók be a lugosi erdőigazgatóságnál, a hol is azok 1911. évi július hó 5-én délelőtt 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében nyilvános felbontásra kerülnek.

Az általános árverési és a szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekinthetők, az ajánlati űrlap és az ahhoz tartozó boríték pedig ugyanott beszerezhető.

Budapest, 1911. évi június hó 2-án.

(3.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

Pályázati hirdetés,

a m. kir. kincstári erdőaltisztek és szolgálk fiúgyermekei részére Rózsahegyen (Liptó vm.) létesített tápintézetbe való felvételére.

Ezen tápintézet célja, hogy a növendékek a rózsahgyi elemi iskolát látogatván, az intézetben lakáson és ellátáson kívül megfelelő felügyeletben részesüljenek.

A felvétel iránt a megnevezett és évi fizetéssel bíró alkalmazottak, mint szülők, illetőleg gyámok folyamodhatnak oly esetben, midőn gyermekük, illetőleg gyámoltjuk az iskolától való nagyobb távolság miatt, vagy más okból a törvényszabta elemi iskolai oktatásban nem részesülhet.

Az 1 (egy) koronás okmánybélyeggel ellátott és szolgálati úton benyújtandó kérvényhez a következő melléletek csatolandók:

- születési bizonyítvány, melyből kitűnik, hogy a felveendő fiúgyermek legalább hatodik életévét betöltötte;
- oltási bizonyítvány;

c) a testi és lelki épséget igazoló kincstári vagy vármegyei, illetve más közhatalósági orvosi bizonyítvány;

d) a felettes kincstári erdőhatóság bizonyítványa, melyből kitűnik, hogy a gyermek szülője, illetőleg gyámja lakhelyén magyar nyelvű oktatásban nem részesülhet.

Tájékozásul megjegyeztetik, hogy a gyermekek ellátási költségeihez a szülők vagy gyámok által a javadalmazás és szolgálati minőség fokozata szerint évi 80, 100 és 120 korona hozzájárulás fizetendő, mely összegek a szülők, vagy gyámok illetményeiből 10 (tiz) havi részletben levonatni fognak.

A kérvények benyújtásának határideje folyó évi július hó 10 napja lévén, folyamodók figyelmeztetnek, hogy kérvényeiket legkésőbbben a jelzett napig felettes hatóságukhoz benyújtsák, mert későbbben érkező kérvények figyelembe nem vehetők.

A tápintézet szervezetét ismertető, részletes szabályzatról felvilágosítás nyerhető minden kincstári erdőhatóságnál.

Liptóújvárott, 1911. évi június hóban.

(4.)

M. kir. főerdőhivatal.

38652/I. B-1. sz.

Termelt hántott fenyőműhasáb (cellulosefa) fenyőtűzifa és fenyőhaszonfa eladás.

A liptóújvári m. kir. főerdőhivatalnál az alább megnevezett erdőgondnokságokban kitermelt és rakodókra kihozott következő faanyagok kerülnek az alábbi csoportosítás szerint zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra.

I. csoport. (Vichodnai erdőgondnokság.) 116 ürm³ fenyőhasáb és dorong tűzifa, kikiáltási ár 3 korona 40 fillér és 115 ürm³ fenyőműhasáb, kikiáltási ár 5 korona. Bánatpénz 100 korona.

II. csoport. (Vichodnai és maluzsinai erdőgondnokság.) 152 ürm³ fenyőműhasáb Vichodnán, kikiáltási ár 8 korona 50 fillér, 2204 ürm³ fenyőhasáb és dorongtűzifa Maluzsinán, kikiáltási ár 5 korona 40 fillér, 914 ürm³ fenyőműhasáb Maluzsinán, kikiáltási ár 7 korona. Bánatpénz 2000 korona.

III. csoport. (Oszadai erdőgondnokság.) 1993 ürm³ fenyőhasáb és dorong tűzifa, kikiáltási ár 5 korona 40 fillér, 1012 ürm³ fenyőműhasáb, kikiáltási ár 7 korona 50 fillér. Bánatpénz 1850 korona.

IV. csoport. (Szvarini erdőgondnokság.) 110·92 tm³ vörösfenyőhaszonfa, kikiáltási ár 25 cm. középátmérőig 21 korona, 26 cm.-en felül 24 korona. 23·75 tm³ erdei fenyőhaszonfa, kikiáltási ár 25 cm. középátmérőig 17 korona 50 fillér, 26 cm.-en felül 20 korona. Bánatpénz 320 korona.

Ajánlatok az egyes eladási csoportok összes faanyagára tehetőek csoportonként, vagy pedig több csoportra is egy ajánlaton.

Az ajánlatok, melyek legkésőbbben 1911. évi július hó 6-ika délutáni 5 óráig nyújtandók be a liptóújvári m. kir. főerdőhivatalnál, július hó 7-én délelőtt 10 óra-

kor fognak a főerdőhivatal helyiségében nyilvánosan felbontatni.

Az árverési feltételek, az ajánlati űrlap és boríték a lipotújvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Budapest, 1911. évi június hóban.

(5.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

39307/L. B-1. sz.

Faeladási versenytárgyalás elhalasztása.

A lugosi erdőgazgatóság kerületében eladásra kijelölt faállományoknak értékesítése iránt a folyó évi 36073. sz. alatt közzétett hirdetmény szerint folyó évi július hó 5-én a lugosi m. kir. erdőgazgatóságnál megtartani kívánt versenytárgyalást a folyó évi július hó 20-ikára, délelőtt 10 órára halasztom el.

Ajánlatok a lugosi m. kir. erdőgazgatósághoz július hó 19-ike délutáni 5 órájáig mutatandók be.

Budapest, 1911 június hó 21-én.

(6.) **Földművelésügyi miniszter.**

Pályázati hirdetmény.

A kassai római katolikus püspökség bodrogszentmáriai erdőbirtokán rendszeresített erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Az állással járó javadalmazás a következő:

- 700 korona évi bér, havi utólagos részletekben;
- természetbeni lakás (2 szoba, 1 konyha, 1 kamra);
- 2 katasztrális hold szántóföld;
- 18 ürméter I. oszt. dorongfa, beszállítva;
- 2 darab tehén s 1 darab borju nyári legelője, téli tartásra 20 q széna;

f) 1 darab kocza s 5 darab malacz nyári legelője.

Pályázhatnak róm. kath. vallású nős egyének, kik az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt szakvizsgának letételét s eddigi működésüket okmányokkal igazolni tudják. A Püspök úr öméltóságához intézett kérvények f. évi július hó 14-ig a sátoraljujhelyi járási erdőgondnoksághoz nyújtandók be. Elkésve érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az állás folyó év augusztus 1-én feltétlenül elfoglalandó.

Hejczén, 1911 június 24-én.

(7.) **Fischer-Colbrie Jenő**, urad. gazd. titkár.

1911. évi 3390. szám.

Termelt tölgy és fenyőhaszonfa eladás.

A besztercebányai erdőgondnokságnál termelt 1104.37 m³ fenyőhaszonfa 4 eladási csoportra megosztva, az erdőbádonyi erdőgondnokságnál termelt 83.09 m³ tölgy bányafa, 80.17 m³ tölgy haszonfa, 1025 folyóméter fenyőrüdfa, 136.25 m³ jegenye fenyő haszonfa és 312.08 m³ erdei fenyő haszonfa 7 eladási csoportra

megosztva, végül a zólyomi erdőgondnokságnál termelt 64.87 m³ tölgy haszonfa zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok, melyek legkésőbb 1911. évi július hó 10-én déli 12 óráig nyújtandók be alulirott erdőgazgatóságnál, 1911. évi július hó 11-én fognak Besztercebányán az erdőgazgatóság tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

Árverési feltételek, a faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, ajánlati űrlap és boríték alulirott erdőgazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebányá, 1911. évi június hóban.

(8.) **M. kir. erdőgazgatóság.**

10451/911. tan. szám.

Hirdetmény.

Brassó szab. kir. város erdőgazdaságának vledényi pagonyában egy II. oszt. erdőőri állás kerül betöltésre.

Évi fizetés 800 korona, igény a városi szervezeti szabályrendelet 116 §-ában megállapított korpótlékra, 12 korona évi csizmaátalány, 24 ürméter bükkdorongfa, természetbeni lakás és ruházat, utóbbi azonban csak a megtörtént véglegesítés után.

A kinevezés egy évre ideiglenesen történik, a melyre kielégítő szolgálattétel után a véglegesítés következik.

Az erdőőri szakvizsgát letett pályázók felhivatnak, hogy sajátkezüleg írt pályázati kérvényüket, nyelv-ismereteik felemlítése mellett, egy erkölcsi, egy szolgálati, valamint egy főorvosi bizonyítvánnyal felszerelve Brassó szab. kir. város erdőhivatalánál Brassóban legkésőbb 1911. évi július hó 25-ig nyújtsák be.

(9.) **Brassó szab. kir. város erdőhivatala.**

Rózsahegy rt. város polgármesterétől.

7489/1191. tan. sz.

Pályázati hirdetmény.

Rózsahegy rend. tan. városnál a lemondás folytán megüresedett vlkolineci erdőőri állásra pályázat nyittatik.

Javadalmazás: Havi utólagos részletekben fizetendő 720 korona évi bér, természetbeni lakás ideiglenesen Fehérpatakon, s azután a védkerületben építendő új erdőőri lakban. Szabad fűtés, két drb szarvasmarha szabad legeltetése és évenként egy rend egyenruha.

Azon esetben, ha az erdőőri nyugdíjintézmény a városnál létesítettik, a kinevezendő erdőőr abba köteles belépni.

A sajátkezüleg irandó és Rózsahegy város polgármesteréhez folyó évi július hó 20-áig benyújtandó pályázati kérvények kellekei: az erdőtvény 37. §-ában megszabott minősítés, a magyar és tót nyelvekben való jártasság és testi épséget igazoló orvosi bizonyítvány.

Az állás folyó évi augusztus hó 1-én mulhatatlanul elfoglalandó.

Rózsahegy, 1911 június hó 23-án.

(11.) **Króner Béla**
polgármester-helyettes.

Pályázati hirdetés.

A szepesi róm. kath. püspökség szepesvéghelyi erdő-gondnokságánál elhalálozás folytán megüresedett III. osztályú erdőőri állásra a következő illetmények mellett pályázat hirdettetik:

Évi fizetés 500 korona, re. des lakás, 17 ürm^a puha tűzifa házhoz szállítva, három tehéntartás, 1 1/4 kat. hold szántóföld használata, erdősítési munkálatoknál 1 korona napidíj. Alkalmazhatóság esetén előléptetés biztosítva.

Folyamodhatnak szakvizsgázott erdőőrök.

Az első szolgálati év próbaidő, a nyugdíjba való beszámítással. Tót nyelv ismerete kívánatos.

Ezen állás mielőbb elfoglalandó.

Szepesvéghely, 1911 június 26.

(10.)

Janoviczky Béla
püsp. főerdész.

32 éves, nős, magyar és román nyelvet bírom, erdőőri állást keresek bármely uradalomnál, a hol szakvizsga mellőztetik, több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkezem. Az erdőművelésben és kihasználásban is jártas vagyok. Azonnali belépésre elfogadnám az ajánlatokat, melyek a fizetés megjelölésével Krizsa Ambrus erdőőrhez M.-Pécska, Hajó-út 303. küldendők. (12. II. 1.)

Jegyzéke

azoknak az erdészeti szakmunkáknak, melyek az «Az Erdő»-re egész évre egyszerre, vagy hír részletekben, de egy évnél már hosszabb idő óta előfizető erdészeti altisztek és erdőőrök által az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) az alábbi kedvezményes áron rendelhetők meg:

Bölcsőházi Belházy Emil: Az erdőrendezés tan kézikönyve. Ára 6 K.

Békly Albert: Számtan erdészeti altisztek részére.

Ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

Fekete Lajos: A tölgy és tenyésztése. Ára 4 K.

• Erdőrendezés tan. Ára 9 K.

• Erdőértékszámítás tan. Ára 4 K 50 f. (II. kiad.)

• Erdészeti nyereségszámítás tan. Ára 3 K.

• A száraló erdők berendezése. Ára 90 f.

Fekete L. és Mágócsi Dietz S.: Erdészeti növénytan. (I. k. elfogyott.) II. k. ára 12 K.

Fekete L. és Soltz Gyula: Erdőbecslés tan. Ára 6 K. (II. kiad.)

Földes János: A legelőerdők. Ára 1 K 60 f. 55 f. portó be- küldése esetén bérmentes.

Gaul Károly: Hazánk házi faipara. Ára 1 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Gellért József: A bükk-tűzifa romlása s az ellene való védekezés. Ára 60 f. Bérmentesítésre 35 f. küldendő.

Horváth Sándor: Erdészeti zsebnaptár. Ára 2 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Kövesi Antal: Erdészeti géptan. Ára 4 K.

Márton Sándor: A legelőerdők berendezése, kezelése és hasznosítása. Ára 4 K 80 f.

Péchy Dezső: A külföldi fafajok megtelepítése. Ára 3 K Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Pohl János: Tanegyetkezési táblázatok. Ára 1 K.

Sobó Jenő: Erdészeti építés tan. I. R. (1. és 2. kötet) Köz- építés tan; egy-egy kötet ára 11 K 20 f. II. R. Út-, vasút- és hidépítés tan, ára 12 K.

Tagányi Károly: Magyar erdészeti oklevéltár. 3. kötet. Ára 20 K.

Tomasz Gyusztáv: Erdei facsemeték nevelése. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

Vadas Jenő: Erdőművelés tan. Ára 7 K.

Erdészeti Rendeleték Tára: 1891. (XI.) évfolyam ára 60 f. 1893—94. (XIII—XIV.) évfolyam. Ára 1 K 20 f. 1895. (XV.) évfolyam ára 60 f. 1896. (XVI.) évfolyam ára 50 f. 1897.

(XVII.) évfolyam ára 60 f. 1898. (XVIII.) évfolyam ára 70 f. 1900. (XX.) évfolyam ára 60 f. 1901—03. (XXI—XXIII.) évfolyam ára 3 K. 1904. (XXIV.) évfolyam ára 1 K 50 f. 1905. (XXV.) évfolyam ára 50 f. 1906—07. évi füzet ára 1 K 50 f. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő.

A nem említett évfolyamok elfogytak.

6 felsége nagy fénynyomatú arcképe. Ára 7 K.

Egyéb olyan erdészeti művek, melyek csak teljes áron kaphatók:

Bedő Albert dr.: A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása. 4 kötet, egy térképpel. (Kiadja a m. kir. földművelésügyi ministerium.)

Bedő Albert dr.: Az erdőőr vagy Az erdészeti alapvonalai kérdésekben és feleletekben. Ára 6 K. Bérmentesítésre 55 f. küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.: A vadászati ismeretek kézikönyve. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél. Ára a négy kötetnek füzeve 9 K., kötve 13 K.)

Bund Károly: Értekezések az erdőrendezés köréből. Ára 4 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Cséti Ottó: Általános földmérés tan. Ára 9 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Fekete Lajos: Az erdők berendezése. Ára 2 K. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Népszerű erdészeti növénytan. I. füzet. Spórás növények. Elfogyott. — II. füzet. Mohok, edényes virágtalanok, tűlevelűek. Ára 2 K. — III. füzet. Maghás növények. Ára 3 K. Bérmentesítésre 45 fillér küldendő. (Kapható az Orsz. Erd. Egy.-nél.)

Fekete Lajos: Erdészeti talajtán. Ára 5 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiainál Selmeczbányán.)

Szécsi Zsigmond: Az erdőhasználat tan kézikönyve. Ára 16 K. (Kapható ugyanott.)

Téglás Károly: Erdővédelem tan. Ára 5 K 40 f. (Kapható ugyanott.)

Tomasz Gyusztáv Imre: Betűsoros tárgymutató az «Erdészeti Rendeleték Tára». I—XXIV. évfolyamaihoz. Ára 1 K. (Kapható ugyanott.)

Tuzson János dr.: A bükkfa korhadása és konzerválása. Ára 4 K. (Kapható Kilián Frigyes utódainál Budapest, Váci-utca.)

Vadas Jenő: A selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője. Ára 4 K. (Kapható a szerzőnél Selmeczbányán.)

Vadas Jenő: Az árvédelmi füzesek telepítése és művelése. Ára 50 f. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2 szám.)

Erdészeti segédtáblák. Ára 8 K. (Megrendelhető a m. kir. földművelésügyi ministeriumnál.)

Erdei rovatos napló. Ára 1 K 20 f. (Megrendelhető ugyanott.)

Termési táblák 1886. Ára 2 K. (Kiadta Fülöp Szász-Coburg hg. erdőrendezősége, Jolsva, Gömör-megye.)

Gazdáknak és baromfitenyésztőknek

nélkülözhetetlen segédkönyvek a

Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő és lapunk rovatvezetője által irt

baromfi- és házinyul- tenyésztési szakmunkák:

1. Általános tudnivalók	III. kiadás	ára 1.— K
2. Baromfitenyésztés	I.	5.— .
3. Tyuktenyésztés	II.	3.— .
4. Pulykatenyésztés	II.	3.— .
5. Lud- és kacsatenyésztés	I.	3.— .
6. Baromfiak hizlalása	II.	1.50 .
7. Baromfitermékek értékesítése		2.— .
8. Az ezüst szörmenyul tenyésztése és értékesítése.	I. kiadás	2.— .

E nyolcz munka a «Baromfitenyésztés» heti szaklap kiadóhivatalában Kolozsvár Ferencz József-u. 5. II. 8. az erdészeti altisztek s egyéb alkalmazottak által postautalványon megrendelve fele árban kapható.